

Undersökning för vårdintyg

Berörda enheter

Samtliga verksamheter inom Region Norrbotten.

Processbeskrivning

Undersökning

En undersökning för vårdintyg får endast ske om det finns skälig anledning till det, d v s att läkaren före undersökningen gör bedömningen att undersökningen kommer att utmynna i ett vårdintyg. Undersökningen ska om det är möjligt, ske på den plats där den enskilde befinner sig. Om den som ska undersökas går med på att undersöka sig i sin bostad och undersökningen lämpligen kan ske där ska inte polishandräckning begäras.

I regel ska den läkare som beslutar om omhändertagande för läkarundersökning för vårdintyg också utföra undersökningen. Av praktiska skäl en annan läkare i enskilda fall genomföra undersökningen.

Om undersökningen inte kan utföras med patientens samtycke, får patienten tas omhand för undersökning.

Undersökning för vårdintyg skall utföras av en legitimerad läkare. Innan besök i patientens hem skall en riskbedömning göras. All information som framkommit från primärvård, närstående, grannar, polis mm skall invägas i riskbedömningen. Är patienten känd sedan tidigare, våldsbenägen?

Om risker finns bör polishandräckning begäras för närvaro vid besöket.

Omhändertagande

I de fall undersökningen inte kan utföras med patientens samtycke får patienten tas om hand för undersökning. Omhändertagandet ska ske i enlighet med reglerna i LPT. Omhändertagandet skall ske så hänsynsfullt och skonsamt som möjligt mot patienten. Innan polishandräckning sker bör personal träffa patienten. Gör hembesök till patienten tillsammans med personal från sjukhus/primärvård och socialtjänst eller andra människor som patienten känner väl och har förtroende för. Försök prata med patienten så ni blir insläppta. Om ingenting hjälper, begär polishandräckning.

[Begäran om hjälp –biträde enligt LPT eller LRV av polis](#)

[Begäran om hjälp –biträde enligt LVM av polis](#)

Om möjligt var med och bistå polisen. Personal från vården har ingen rätt att utöva något våld i denna situation. Fram tills beslut om kvarhållning har tagits kan endast polisen utöva våld för att få till

Huvudprocess Tvångsvård	Ansvarig Ann-Sofie Oskarsson	Processledare Pernilla Nordkvist	Sida 1 av 4
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-2232	Godkänt datum 2023-06-06	Version 6.0

stånd en undersökning för vårdintyg och föra patienten till sjukvårdsinrättning där beslut om intagning ska fattas.

Beslut

Beslut om omhändertagande (polishandräckning) får endast ske av läkare i allmän tjänst eller av läkare som enligt avtal med regionen har till uppgift att utföra undersökningar för vårdintyg (bemanningföretag).

Ett beslut om omhändertagande för vårdintygsundersökning är en frihetsberövande åtgärd. I regel ska den läkare som beslutar om omhändertagande för läkarundersökning för vårdintyg också utföra undersökningen. Detta följer av att beslutet får anses innebära ett ställningstagande till att undersökningen ska genomföras. Av praktiska skäl kan dock i enskilt fall motiveras att annan läkare genomför undersökningen.

När ett vårdintyg utfärdas får läkare besluta om kvarhållning på avdelningen fram tills dess beslut om intagning eller ej har fattats av behörig läkare. Bakjour (chefsöverläkare eller specialist i psykiatri) ska kontaktas för samråd innan beslut om kvarhållning.

Se närmare om detta i rutinen för beslut om kvarhållning ([Beslut om kvarhållning](#)).

En förutsättning för intagningsbeslut enligt LPT är att ett vårdintyg har utfärdats på av Socialstyrelsen anvisade blanketter, se under rubrik Vårdintyg.

Tvångsåtgärder

Inga tvångsåtgärder får vidtas innan beslut om kvarhållning har tagits. Endast polis får utöva tvång/våld fram till dess. Endast med stöd av nöd eller nödvärn kan personalen utöva tvång/våld men någon tvångsåtgärd kan det inte bli fråga om.

Intyg

Socialstyrelsens föreskrifter anger tydligt att det intyg som avses ska utfärdas på särskild blankett. Det går inte att på fri hand författa ett intyg med blankettens rubriker, det måste vara på någon av de förtryckta blanketterna enligt ovan.

Vårdintyg

Länkar till Socialstyrelsens blanketter för vårdintyg:

[Vårdintyg för psykiatrisk tvångsvård](#)

[Vårdintyg för konvertering till psykiatrisk tvångsvård](#)

[Vårdintyg för rättspsykiatrisk vård](#)

Hur

Huvudprocess Tvångsvård	Ansvarig Ann-Sofie Oskarsson	Processledare Pernilla Nordkvist	Sida 2 av 4
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VAR-5-2232	Godkänt datum 2023-06-06	Version 6.0

Den som i sin yrkesverksamhet inom hälso- och sjukvård utfärdar ett intyg om någons hälsotillstånd eller vård ska utforma det med noggrannhet och omsorg.

Vårdintyget skall utfärdas i omedelbar anslutning till läkarundersökningen.

Om du är osäker, *kontakta bakjouren (specialist i psykiatri)* för hjälp.

- **Blankettens första del skall fyllas i om den undersökte,** personuppgifter + på varje sida i vårdintyget högst upp. Identitetskontroll skall anges noggrant (fotolegitimation, personlig kännedom, omvårdnadspersonalens kännedom eller annan myndighets intygande) Icke identifierad person noteras i identitetsrutan och ges en noggrann fysisk beskrivning i iakttagelser vid undersökning.
- **Iakttagelser vid undersökning.** Ange de psykiatriska och somatiska statusfynd som är av betydelse för bedömning av hälsotillstånd och krav, utförligt.
- **Eventuellt övriga underlag av betydelse för bedömningen.** Uppgifter från patienten själv – vad säger patienten, sjukdomsinsikt? Positiv till vård, m m. Information från andra personer än patienten – vad har de sett, pågått länge, finns hot, våld, aggressivitet, suicidtankar, m m.
- **Sammanfatta vad i hälsotillståndet som ligger till grund för bedömning att patienten har en allvarlig psykisk störning.** Beskriv utförligt vad i din bedömning (samt närståendes och patientens egen) som gör att patienten har en allvarlig psykisk störning.
- **Patientens inställning till erbjuden psykiatrisk vård.** Kryssa i aktuellt läge.
- **Bedömning av patientens vårdbehov.** Ange varför patienten har ett oundgängligt och direkt nödvändigt behov av psykiatrisk vård som inte kan tillgodoses på annat sätt än genom sluten psykiatrisk vård.
- **Namnteckningen skall förtydligas och befattningen anges.** Legitimationsrutan skall kryssas, alternativt i tillämpliga fall dispensrutan. Intyget är ogiltigt utan namnteckning. Genom undertecknande på sista sidan intygar man också att man inte är jävig enligt 7 kap. 4½ och 6 kap 28-32 §§ kommunallagen (2017:725) eller 16-18 §§ förvaltningslagen (2017:900) inte föreligger. Ange även hur man kan nå vårdintygsskrivaren för kompletterande uppgifter.

[Ifyllnadsstöd för vårdintyg för psykiatrisk tvångsvård LPT](#)

Huvudprocess Tvångsvård	Ansvarig Ann-Sofie Oskarsson	Processledare Pernilla Nordkvist	Sida 3 av 4
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-2232	Godkänt datum 2023-06-06	Version 6.0

Ifyllnadsstöd för vårdintyg för konvertering till psykiatrisk tvångsvård
LPT

Ifyllnadsstöd för vårdintyg för rättspsykiatrisk vård LRV

Till sjukhuset

Se till att vårdintyget snarast kommer till sjukvårdsinrättningen som skall pröva intyget.

Faxat vårdintyg är giltigt i väntan på originalet. Kontrollera dock att vårdintyget via fax kommit fram.

Dokumentation

Kopia av vårdintyget/blanketten skall *skannas in i patientens journal*. Anteckning skall också göras i journalen om att vårdintyg har utfärdats.

Dokumenteras i journaltyp tvångsvård, sökord tvångsvård, - hämta in vårdintyg samt beslut om polishandräckning om så skett. Beslutet för vårdintygsskrivandet skall också framgå i anteckningen.

Beslut om omhändertagande och begäran om polishandräckning dokumenteras i beslutsjournalen.

Huvudprocess Tvångsvård	Ansvarig Ann-Sofie Oskarsson	Processledare Pernilla Nordkvist	Sida 4 av 4
Dokumenttyp Vårdrutin	Dokument-Id VARD-5-2232	Godkänt datum 2023-06-06	Version 6.0